

Persbericht

Luxemburg, 10 januari 2019

Het fraudebestrijdingsbeleid moet worden hervormd om de bestrijding van fraude ten nadele van de EU-begroting te verbeteren, aldus EU-controleurs

Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer moet de EU haar strijd tegen fraude opvoeren en moet de Europese Commissie het voortouw nemen en de rol en de verantwoordelijkheden van haar bureau voor fraudebestrijding (OLAF) herzien, aangezien het huidige systeem van fraudeonderzoek inherente tekortkomingen vertoont. Het ontbreekt de Commissie momenteel aan complete informatie over de omvang, de aard en de oorzaken van fraude. Volgens de controleurs belemmert dit een doeltreffende preventie van fraude ten nadele van de EU-begroting.

Fraude is een verborgen en complex verschijnsel en de bescherming van de financiële belangen van de EU tegen fraude vereist brede en systematische inspanningen. Dit vormt een essentiële verantwoordelijkheid van de Commissie. De controleurs beoordeelden of de Commissie het risico op frauduleuze activiteiten die de EU-begroting schaden naar behoren beheert. In het bijzonder hebben ze gekeken naar de beschikbare informatie over de omvang, de aard en de oorzaken van fraude met EU-uitgaven. Ze onderzochten of het strategische risicobeheerskader van de Commissie doeltreffend is en of de administratieve onderzoeken van OLAF tot vervolging en terugvordering leiden.

De controleurs constateerden dat de Commissie niet beschikt over complete en vergelijkbare gegevens over de omvang van opgespoorde fraude met EU-uitgaven. Daarnaast heeft ze tot nu toe geen beoordeling van niet-opgespoorde fraude uitgevoerd of een gedetailleerde analyse verricht van de redenen waarom economische actoren zich inlaten met frauduleuze activiteiten. Volgens de controleurs beperkt dit gebrek aan kennis de praktische waarde en de doeltreffendheid van de plannen van de Commissie om de financiële belangen van de EU te beschermen tegen fraude.

“De perceptie bij zeven op de tien EU-burgers is dat fraude tegen de EU-begroting vrij regelmatig voorkomt, ook al kan de realiteit anders zijn. Helaas zijn de fraudebestrijdingsactiviteiten tot nu toe nog steeds ontoereikend”, aldus Juhan Parts, het lid van de Europese Rekenkamer dat

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is beschikbaar op www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Woordvoerder T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Persvoorlichter T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxemburg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

verantwoordelijk is voor het verslag. *“Het is tijd voor echte maatregelen: de Commissie moet een doeltreffend systeem opzetten om fraudeurs tegen te houden, op te sporen en te ontmoedigen. Een hervorming van OLAF zal de lakmoesproef zijn voor de inzet van de Commissie om fraude te bestrijden.”*

De controleurs concluderen dat het huidige systeem, waarbij het administratieve onderzoek van OLAF naar vermoedelijke fraude wordt gevolgd door een strafrechtelijk onderzoek op nationaal niveau, veel tijd in beslag neemt en de kans op vervolging verkleint. Gemiddeld hebben 17 zaken per jaar waarbij OLAF aanbevelingen heeft gedaan — minder dan de helft van dit soort zaken — geleid tot de vervolging van vermoedelijke fraudeurs. Daarnaast benadrukken de controleurs dat de eindverslagen van OLAF in een aantal gevallen niet voldoende informatie bevatten om over te gaan tot terugvordering van ten onrechte betaalde EU-middelen. Tussen 2012 en 2016 was slechts ongeveer 15 % van het aanbevolen totaalbedrag daadwerkelijk teruggevorderd.

De controleurs beschouwen de oprichting van het Europees Openbaar Ministerie (EOM) als een stap in de goede richting, maar waarschuwen dat de huidige EOM-verordening een aantal risico's met zich meebrengt. Een van de belangrijkste problemen betreft opsporing en onderzoek, die sterk afhankelijk zullen zijn van de nationale autoriteiten. De verordening voorziet echter niet in een mechanisme waarmee het EOM er bij de lidstaten op kan aandringen om de middelen toe te wijzen die nodig zijn om proactief onderzoek te verrichten naar fraude met EU-uitgaven.

Om betere resultaten te behalen bij de aanpak van fraude die de financiële belangen van de EU schaadt, bevelen de controleurs aan dat de Europese Commissie:

- een robuust systeem voor het melden en meten van fraude opzet, dat informatie verschaft over de omvang, de aard en de onderliggende oorzaken van fraude;
- frauderisicobeheer en -preventie duidelijk noemt in de portefeuille van één commissaris en een vernieuwde fraudebestrijdingsstrategie aanneemt op basis van een alomvattende risicoanalyse;
- haar activiteiten en instrumenten op het gebied van fraudepreventie intensiveert; en
- de rol en de verantwoordelijkheden van OLAF opnieuw bekijkt in het licht van de oprichting van het EOM en voorstelt om OLAF een strategische en toezichhoudende rol te geven bij de fraudebestrijdingsmaatregelen van de EU.

Noot voor de redactie

Fraude omvat elk opzettelijk handelen of nalaten dat erop is gericht anderen te misleiden, waardoor het slachtoffer schade lijdt en de dader een voordeel verkrijgt. Fraude met overheidsmiddelen houdt vaak verband met corruptie, een begrip dat gewoonlijk wordt omschreven als elk handelen of nalaten waarbij misbruik wordt gemaakt van openbaar gezag, of waarmee wordt getracht misbruik van openbaar gezag te bewerkstelligen, teneinde een onrechtmatig voordeel te verkrijgen.

De Commissie en de lidstaten hebben een gedeelde verantwoordelijkheid om de financiële belangen van de EU te beschermen tegen fraude en corruptie. Het Europees Bureau voor

fraudebestrijding (OLAF) is momenteel het belangrijkste fraudebestrijdingsorgaan van de EU. Het draagt bij tot de vormgeving en de uitvoering van het fraudebestrijdingsbeleid van de Commissie en verricht administratief onderzoek naar fraude ten nadele van de EU-begroting. Tegen eind 2020 gaat het Europees Openbaar Ministerie (EOM) van start met zijn activiteiten en zal het in 22 lidstaten bevoegdheden hebben om strafbare feiten die de financiële belangen van de EU schaden te vervolgen.

Op 22 november 2018 heeft de ERK ook een advies gepubliceerd over de voorgestelde hervorming van OLAF wat betreft zijn samenwerking met het toekomstige Europees Openbaar Ministerie (EOM) en de doeltreffendheid van zijn onderzoeken. Tegelijkertijd werd ook een advies over de plannen voor het volgende fraudebestrijdingsprogramma van de EU gepubliceerd.

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere belanghebbenden zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen die we doen in onze verslagen wordt in de praktijk omgezet. Dit hoge niveau van acceptatie onderstreept het nut van ons werk voor burgers van de EU.

Speciaal verslag nr. 1/2019 “Bestrijding van fraude in verband met EU-uitgaven: maatregelen zijn nodig” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).